

och mig är nu slitet. *Egennyttans b. förenar många människor, den sanna vänskapens ganska få.* — *b)* Något, som tvingar, som åligger juridisk eller moralisk nödvändighet, förpligtar, förbinder: tvång, förbindelse, förpligtelse. *Hon leder honom i b. Hafva b. om foten*, vara hindrad att företaga något; äfv. stå i beroende af någon annan. *Lägga b. på*, tygla, t. ex. *lägga b. på sin vilja, sina begär. Lägga b. på sig*, beherrska sig, dämpa sin ifver, sina sinnestrorelser, återhålla sin vrede, hindra utbrottet af någon lidelse. *Det är ett b. på honom*, det hindrar, återhåller, tyglar honom, tvingar honom att underkasta sig ens behag och vilja, att hålla sig i skrankorna. *Jag har b. på honom*, jag har medel att nödga honom rätta sig efter min vilja, mina önsknningar, eller att afhålla honom ifrån utförandet af sina planer. Se äfv. *Ledband.* — *c)* Förening emellan människor, i och för något brottsligt, olagligt, dåligt ändamål. Så t. ex. Rövvarband, Tjuvband. *Ett b. af skurkar, banditer, falskmyntare, bedragare, skulmar, spelare.* — *Syn.* Parti (i dålig mening), Rote, Följe. — *Ss.* *B-bod, -fabrik, -fabrikör, -form, -formig, -handel, -lik, -prydd, -väfnad, -väfvere, -väfverska, -väfveri, -varor.*

BANDA, v. a. 1. 1) Slå band om (laggkärl). *B. en tunna, en så, ett kar.* — 2) *B. vax* (vid vaxblekning), genom fina durkslag gjuta vaxet öfver en kringgående cylinder, hvars undra hälft omgifves af kallt vatten, så att vaxet stelnar till tunna band.

BANDAD, a. p. 2. *B. pelare*, i spiral vriden. **BANDAGAT**, bånddagat, m. 5. (mineral.) Agat, som visar figurer, liknande band.

BANDAGE, banngdäsch, n. 5. (fr.) Band, hvarmed en sjuk ledd uppbindes.

Anm. En och annan har börjat skriva *Bandasch*.

BANDAGIST, --sch'ist, m. 5. En, som selsätter sig med förfärdigande af kirurgiska apparater, bindlar, bandager, o. d.

BANDBORDER, båndbårdr, m. 5. pl. Ett slags guld- eller silfverborder, med slät, linväfslik grund, väfda såsom figurerade sidenband, med guldet eller silfret endast synbart på rätsidan. Kallas äfv. Halfborder.

BANDEROLE, banngerå1, m. 5. (fr.) 1) Trumpettofs. — 2) Vimpel.

Anm. Man skrifer nu temligen allmänt *Banderol*.

BANDHAK, n. 5. Hak i ett tunnband, hvarmedelst det hakas ihop och sammanhålles.

BANDHAKE, m. 2. pl. — *hakar*. Tunnbinderverktyg, hvarmedelst stäfverna sammanhållas och banden fästas på ett laggkärl.

BANDHUND, m. 2. 1) Vaksam och argstint hund, som vanligen om dagarna hålles bunden vid sin koja, men om qvällarna släppes lös, för att under natten bevaka gården. *Arg som en b.* — 2) (fig.) Person af arg och ilsken karakter, som ofta utöser ovett emot folk. *Ovettigare menniska ges icke än han; det är en riktig b.*

BÄNDIG, a. 2. (om tyger) Fasonerad i bandform.

BANDIGHET, f. 3. Tygers fasonering i bandform.

BANDIT, bandit't, m. 5. (af ital. ordet *Bandito*, som egentligen betyder Landsförvist) 1) (uti Italien) Lönnmördare, som gjort till sitt yrke att mördra människor emot betalning. — 2) (i allm.) Mördare, stråtröfvare, hof.

BANDITAKTIG, a. 2. Som liknar en bandit till utseende, eller dess karakter och lefnadsätt. Brukas både om person och sak.

BANDJÄSPIS, båndjäspis, m. 2. sing. (mineral.) Randig jaspis.

BANDJERN, n. 5. 1) Tunt, platt och smalt utsmidt jern, som begagnas isynnerhet af tunnbindare till jernband. — 2) Se *Bandknif*, 2.

BANDKNIF, m. 2. pl. — *knifvar*. 1) Snickarverktyg, bestående af ett långt, hvasst jern med handtag i begge ändar. — 2) Tunnbinderverktyg, hvarmed banden tillskåras och neddragas öfver tunnstäfverna. — *Ss.* B-spån.

BANDKRAM, n. 5. sing. Hvarjehanda slags bandvaror, som hållas till salu.

BANDLINNING, m. 2. Linning, gjord af band.

BANDMASK, m. 2. Se *Binnickemask*.

BANDNING, f. 2. 1) Handlingen, då man bandar (laggkärl eller vax). — 2) Samteliga banden på ett laggkärl.

BANDNÄGEL, m. 2. pl. — *naclar*. Jernnagel till sammanfogande af hvarjehanda trävirke.

BANDOLER, **BANDTLER**, se *Bantler*.

BANDPIL, f. 2. Mindre buskartadt träd, som växer på åtskilliga ställen i Halland och Skåne. Egentligen: Holländsk B. *Salix lanceolata*.

BANDPIPA, f. 1. Bösspipa, hvars yta visar bandformiga ränder.

BANDQVARN, f. 2. Sjelfarbetande bandväfstol, hvarå 30 till 40 band på en gång kunna väfvas.

BANDQVIST, m. 2. Qvist, vidja, som hopvrides till tunnband för mindre laggkärl eller till band omkring en risknipa.

BANDROS, f. 1. Prydnad af band, knutna och hopfästade i form af en ros.

BANDRULLE, m. 2. pl. — *rullar*. 1) Rulle att rulla upp band uppå. — 2) Så mycket band, som på en gång blifvit upprullade på en rulle.

BANDSKO, m. 5. pl. — *skor*. Se *Dragsko*.

BANDSTAKE, m. 2. pl. — *stakar*. Smidig, mindre gren, som begagnas till tunnband; gröfre *Bandqvist*; jfr. d. o.

BANDSTOL, m. 2. 1) Eget slags väfstol, hvarå band väfvas. — 2) (tunnb. o. snick.) Särskilt bänk eller stol, hvarå med bandknifven tunnband m. m. tillskåras.

BANDSÖM, m. 2. pl. — *sömmar*. Sömnad med band, som göres till prydnad eller för att bättre bevara mot nötning.

BANDTÄNG, m. 5. sing. (bot.) Mångårig hafs-växt, som törkad begagnas till stoppning i madrasser och förekommer som handelsvara under namn af preparerad hafsgräs. *Zostera marina*.

BANDVIPPA, f. 1. Bandros med stora, utbredda öglor.

BANDYXA, f. 1. Ett slags tunnbinaryxa, hvarmed tunnband tillhuggas, m. m.

BANE, m. 5. sing. Se *Bana*, f. Brukas i denna form endast i uttrycken: *Bringa å b.*, företaga, sätta i verket; *komma å b.*, företagas, sättas i verket, göras till talänne; *vara å b.*, vara i verket, under utförande.

BANE, m. 5. sing. (det isländska *Bani*) Våldsam död. *Gifva någon sin b. Han fick der sin b. Det blef hans b.* — *Ss.* B-hugg, -slag.

BANEMAN, m. 5. pl. — *män*. En, som gifvit någon sin bane. Brukas helst i högre stil, och aldrig utan med bifogadt pronomen eller substantiv i genitiven. *Hans, konungens b. Akta dig, han kan lätt bli din b.* — *Syn.* Mördare, Dråpare.